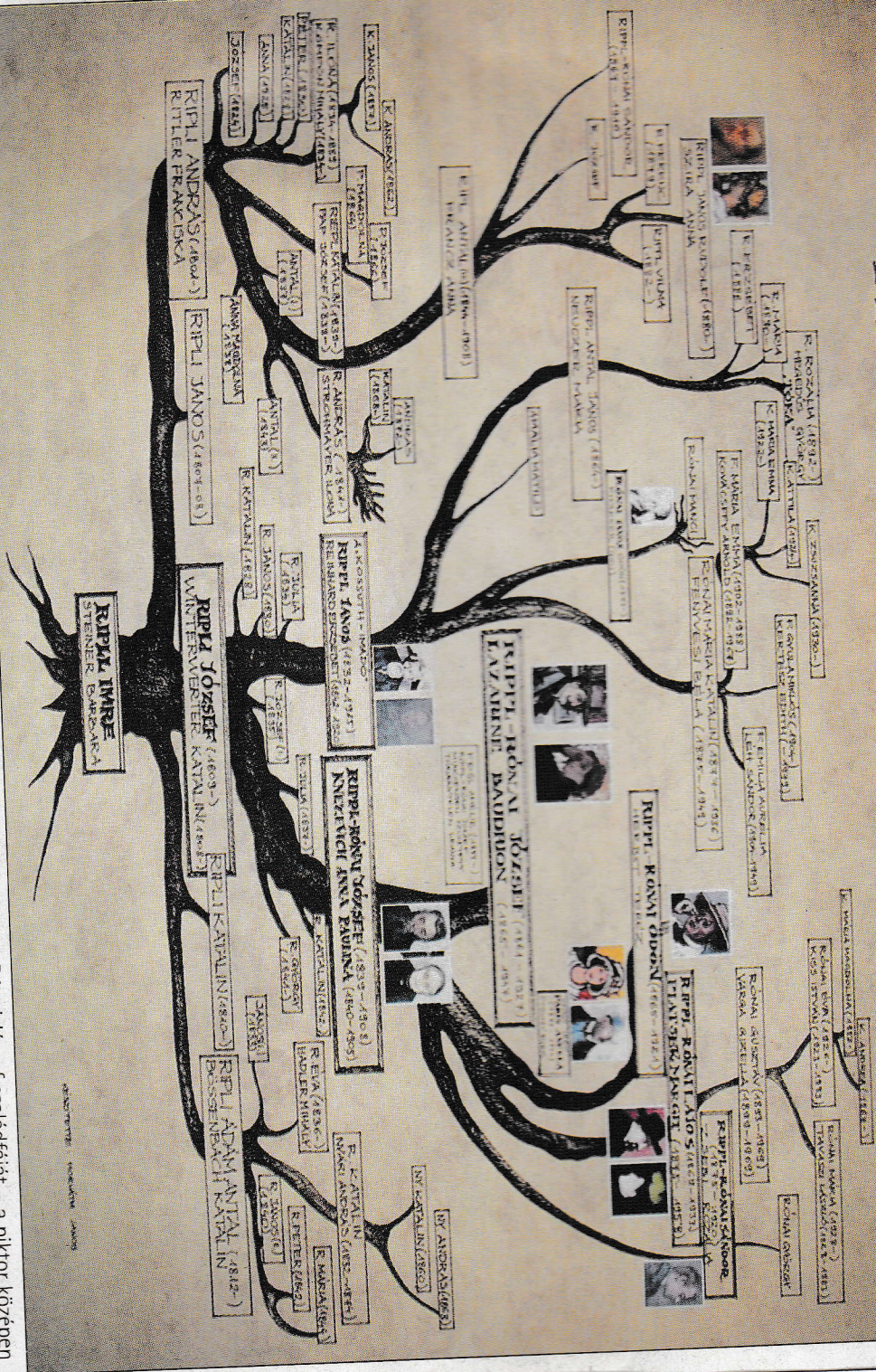

Lombosodó családfák

AZ ÜNNEP A CSALÁDRÓL SZÓL. Elsárgult iratok közt matatunk, családi bibliát lapozgatunk, s mintha körénk gyűlnének azok is, akik már elmentek. A családfakutató szerint a múltba tekintés segít abban is, hogy a jövőbe nézzünk.

A RIPPL-RÓNAI CSALÁDFA

A kaposvári Rippl-Rónai Emlékmúzeum művészettörténésze, Horváth János készítette el a festő Rippl-Rónai József családfáját – a piktor közepén helyezkedik el feleségével, Lazariné Baudrionnal

Rendhagyó ajándék a családfő, de egyre többen választják akár karácsonyra, akár születésnapra. Mintha a múlt egy darabját nyújtanák át.

Bárdossy Péter ugyan építésznek készült, majd üzleti tudományokkal és távközléssel is foglalkozott, ám két évitazede olyan szenvedélyesen érdeklődött a családfő történetéről, hogy végül a családfő kutatást választotta hivatásul. Ami a saját gyökereit illeti, nem munkálkodott hiába, hiszen dunántúli, nemesi származású családfőnek egyes ágait a XI-XII. századig sikerült visszavezetnie. Ám a múlt faggatását nem fejezte be, azt életre szóló feladatnak tartja.

A legtöbb esetben az egyházi anyakönyvek a családfő kutatás forrásai, bejegyzései a török idők után, a XVIII. századtól már jól eligazítottak a latin szövegben is jártas olvasót – magyarázza Bárdossy Péter.

Ennél mélyebbre csak a nemesi családfő után érdemes leásni a múltba, hiszen róluk peres iratok, adományszó okmányok tanuskodhatnak, sőt az arisztokratáknál az ősről szóló frásos nyomok akár az Arpad-korig vezethetnek.

A kutató mindig meghallgatja a családi legendákat is, ha elfogad egy megbízást. Ám megéssik, hogy nyomát sem találják az ammalinak, azaz a nemeslevélnek, az csak a szájhagyományban létezett. Cimerre se mindig lelnek, de attól még nem esik kútba a remény. Werbőczy Hármaskönyve leszögezte a XVI. században: a címer nem kellék, csak ékesége a nemesiségnek. Megesett olyan is, hogy az iratok a legendáriumot igazolták. Kiderült, hogy tényleg létezett a címeres nemeslevél, ám azt a századok során egyszerűen ellopták. A kiváltságot azán muszáj volt visszavásárolni, sőt jogos bírtokosai

kénytelenek voltak megosztani nemesi rangjukat azokkal, akik meglovastották a „kutyaórt”.

A felmenők és rokonok felkutatását újabb DNS-vizsgálatok is segítik. Megesett például, hogy egy családban tartotta magát a hagyomány: ők mindenképp egy törökverő vitéz leszármazottai. A dokumentumok azonban inkább azt sejtették, hogy egyszerű juhászok és pástorok sorjázának az ősök közt. Ekkor következtet az antropológiai vizsgálat meg a DNS-teszt, és kiderült, a családfő nem véletlenül mutatott dobbenes hasonlóságot az említett vitéz igazolt utódaival. Hasonló meglepetéseket tartogathat a vizsgáloás a hajdani uradalmi központokban is, ahol a helybeliek jó része – hogy, hogy nem – az egykori uraságra hasonlított. Bárdossy Péter is „nyomozott” már hasonló ügyben. Az egyik családban köztu-

domású volt, hogy a nagymama szerelemgyerek volt, és a dédmama a főnemesi kastélyban szolgált. A DNS-elemzés alátámasztotta, hogy a szemrevételezett tényleg egy valódi Zrínyi ejtette teherbe...

A megrendelők jó esetben meghatóva, halásan borulnak a kutató nyakába, látva a szépen levelező családfőt. Nem felhőtlen az öröm, ha a felmenők korai betegségétől, öngyilkosságától mesél a múlt.

Bárdossy úr szerint csak minden századik honfitársunk ismeri felmenőit, s tudja felsorolni nagy- és dédszülei pontos nevét, születési idejét. A mostani válságos bizonytalanságban egyre szövb színben tűnik fel a múlt, ezért is keresik egyre többen a gyökereiket. A családi história ismerete tartást adhat, erőt méríthetünk belőle: lám, a vérzivataros századokat is túléltük valahogy...

Palágyi Edit

